

ถึงเวลาต-ล-เลิก ทิ้งสารพิษ หยุดทำร้ายโลก และสิ่งแวดล้อม

[ถอดฉันทสาร]

กลายเป็นเรื่องเด่นประเด็นร้อน หลังจาก "มลทินวิสต์" เกาะคิดสถานการณณ์ กลุ่มชาวประมงยื่นหนังสือร้องเรียนคณะกรรมการการอุตสาหกรรม สภาผู้แทนราษฎร แจ้งข้อมูลว่าบริษัทเอกชนรับสัมปทานขุดเจาะน้ำมันกลางอ่าวไทย ลักลอบขนขยะสารพิษมาทิ้งกลางทะเล ในเขตพื้นที่ จ.สงขลา ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและระบบนิเวศ โดยเฉพาะสัตว์น้ำนานาชนิด อาจมีสารพิษปนเปื้อน ทั้งสารหนู ปรอท แร่ใยหิน และสารอินทรีย์ต่าง ๆ ล้วนเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค จนกรมควบคุมมลพิษ (กพ.) เตรียมส่งเจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างน้ำไปตรวจสอบคุณภาพและสืบหาสาเหตุแล้ว

โดยทางจังหวัดสงขลาในฐานะเจ้าของพื้นที่ นายวิญญู ทองสกุล ผวจ.สงขลา ยืนยันเรื่องไม่มีได้มีงนอนใจ ได้สอบถามข้อเท็จจริงและสิ่งการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้มงวดและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด รวมทั้งตรวจสอบสัญญาของบริษัทเอกชนต่าง ๆ ที่ได้รับสัมปทานการขุดเจาะน้ำมันกลางอ่าวไทยว่าเข้าข่ายทำผิดสัญญาหรือไม่ หากพบการทำผิดก็จะดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายทันที

อย่างไรก็ตามมีข่าวว่าสาเหตุที่เรื่องนี้บานปลายใหญ่โต เนื่องจากก่อนหน้านี้มีการลักลอบทิ้งสารพิษในทะเลมานานแล้ว เฉพาะแค่ปี 2552 ปีเดียวมีการทิ้งขยะสารพิษไปแล้วไม่ต่ำกว่า 2 แสนตัน จนเกิดการร้องเรียนในกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบกันขึ้นมา ซึ่งไม่ว่าเรื่องนี้จะลงเอยอย่างไร ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเลอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดูเหมือนนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกที การปนเปื้อนของสารพิษไม่ใช่มิเพียงในทะเลเท่านั้น ไม่ว่าบนดินและแหล่งน้ำจืดเกือบทุกพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งการผลิตโรงงานล้วนแล้วได้รับผลกระทบทั้งสิ้น

สิ่งที่ตามมาคือระบบนิเวศวิทยา และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง แม้ตอนนี้อยู่ในภาคประชาชนหรือชาวบ้านก็

จะเดือดร้อนในบั้นปลาย คำถามที่น่าสนใจคือ เราจะทำอย่างไรเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากภาคอุตสาหกรรมนี้ได้อย่างยั่งยืน เพื่อคุณภาพของเรา นั่นต่างหากที่ควรคำนึงมากที่สุด

ที่ผ่านมาเกือบทุกรัฐบาลมักมองการแก้ปัญหาแต่ การจัดการหรือกำจัดมลพิษ ซึ่งนำไปสู่แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เช่น การบำบัด การ

กำจัดของเสียหรือมลพิษ แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถาวร เพราะขยะสารพิษเหล่านี้ยากต่อการควบคุมปริมาณ อีกทั้งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะยังเพิ่มกำลังการผลิต ก็ส่งผลปริมาณการใช้สารเคมีต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว

เมื่อโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มกำลังการผลิต สิ่งที่มาข่มขู่ไม่พ้น ขยะสารพิษ หรือกากอุตสาหกรรม ที่ไม่สามารถรองรับปริมาณมหาศาลแต่จะไม่ได้หมด แม้ในประเทศไทยจะสร้างโรงงานบำบัดของเสีย บ่อฝังกลบขยะอุตสาหกรรม และโรงงานกำจัดขยะอุตสาหกรรมแล้วก็ตาม แต่ไม่สามารถควบคุมได้เป็นรูปธรรม เพราะสารเคมีเป็นพิษส่วนใหญ่ไม่สามารถย่อยสลายได้ตามกระบวนการธรรมชาติ ก่อให้เกิด

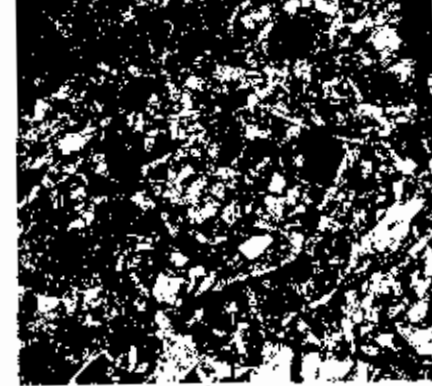
อันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การเผาทำลายก็ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เจ้าขยะก็เป็นพิษรุนแรง หากนำไปฝังกลบก็ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นรวมทั้งมีการรั่วไหลของสารพิษสู่

แหล่งน้ำใต้ดิน
จากการเก็บข้อมูลของกลุ่มกรีนพีซเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมพบว่าตัวอย่างน้ำใต้ดินที่เป็นแหล่งอุปโภคบริโภคสำคัญในชุมชนต่าง ๆ รวม 5 จุดในพื้นที่ จ.สระบุรี (ตัวอย่างที่ 1) ที่บ้านหนองปลาไหล อ.แก่งคอย จ.สระบุรี ที่ความลึก 95 เมตร ยังไม่พบสารปนเปื้อนของสารพิษ (ตัวอย่างที่ 2) ที่บ้าน

หนองจอก อ.แก่งคอย จ.สระบุรี ที่ความลึก 18 เมตร มีสารพิษปนเปื้อนเล็กน้อย เมื่อประชาชนใช้อาบกินจะมีอาการคัน (ตัวอย่างที่ 3) บ้านกุดคนกปลา อ.แก่ง

คอย จ.สระบุรี ที่ความลึก 100 เมตร เมื่อเปิดน้ำประปาใช้จะมีตะกอนสีน้ำตาลแดงขุ่น ต้องทิ้งไว้ประมาณ 6 นาที จึงตกตะกอนและน้ำใสขึ้น (ตัวอย่างที่ 4) บ้านบุใหญ่ อ.แก่งคอย จ.สระบุรี ความลึก 70 เมตร เมื่อใช้อาบจะมีอาการคัน

หากนำมาประกอบอาหาร หุงข้าวจะบูดง่าย ต้องผ่านกระบวนการกรองจึงเป็นปกติ (ตัวอย่างที่ 5) บ้านห้วยแห้ง อ.แก่งคอย จ.สระบุรี ความลึก 80 เมตร สามารถใช้น้ำอุปโภคบริโภคได้ตามปกติ แต่ต้องผ่านการกรอง

ทั้งนี้จากตัวอย่างพบปริมาณโลหะหนักละลายปนเปื้อนในน้ำ แต่ยังมีปริมาณน้อยถือว่ายังไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แร่ใยหิน ปริมาณระหว่าง 0.025-0.284 มิลลิกรัมต่อลิตร เหล็ก ปริมาณระหว่าง 0.118-0.17 มิลลิกรัมต่อลิตร แมงกานีส ปริมาณ 0.018-0.618 มิลลิกรัมต่อลิตร (ปริมาณเท่านี้ถือว่ายังไม่เกินมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินของไทย ยกเว้น แร่ใยหิน ไม่มีค่ามาตรฐานระบุไว้)

สำหรับมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินของไทย ระบุความเหมาะสมไว้ที่ แมงกานีส 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร และต้องไม่เกิน 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งสารชนิดนี้มีอยู่

ตามธรรมชาติหรืออาจปนเปื้อนรั่วไหลจากบ่อฝังกลบขยะสารพิษของสุ่แหล่งน้ำใต้ดิน สังกะสี ห้ามเกิน 5.0 มิลลิกรัมต่อลิตร เป็นต้น

แม้ในขณะที่ผลการสุ่มตัวอย่างแหล่งน้ำใต้ดินยังไม่เป็นอันตราย แต่หน่วยงานรับผิดชอบก็ควรกำหนดมาตรการรองรับไว้ในอนาคต ทั้งการป้องกันสารพิษในทะเล บนบกและแหล่งน้ำจืดต่าง ๆ

โดยคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่ม
กรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ
แนวทางปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

1. ป้องกันและตรวจเฝ้าระวัง
ปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั้งน้ำ
ผิวดิน ใต้ดิน อากาศ และดิน ให้ครอบคลุม
ทุกพื้นที่ในรัศมีอย่างน้อย 3 กม.
รอบบ่อฝังกลบขยะหรือแหล่งทิ้งขยะ
สารพิษ

2. ขอมรับการตรวจสอบอย่าง
โปร่งใสของทุกภาคส่วนอย่างตรงไปตรง
มา เช่น เปิดเผยข้อมูลการตรวจวัด
ปริมาณสารพิษต่อชุมชนหรือสาธารณสุข
ให้รับทราบ

3. เปิดเผยข้อมูลปริมาณและชนิด
ของขยะที่นำมากำจัด รวมทั้งข้อมูลบริษัท
หรือโรงงานที่ส่งขยะมากำจัด

4. วางแผนงานรองรับและรับผิดชอบ
ขอในการฟื้นฟูระบบนิเวศ หากพบสาร
พิษปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ดินและอากาศ
ทั้งก่อนและหลังดำเนินการ พร้อมเปิดเผย
แผนงานต่อชุมชนและสาธารณสุข

5. หยุดขยายบ่อกำจัดขยะสารพิษ
เพิ่มเติมและกำหนดระยะเวลาหยุดรับขยะ
เพื่อปิดบ่อขยะอย่างถาวร

6. รับผิดชอบต่อผลกระทบทุก
อย่างที่ชุมชนเดือดร้อนโดยปราศจาก
เงื่อนไข ทั้งก่อนและหลังดำเนินการ

ข้อเสนอเหล่านี้เป็นสิ่งต้องปฏิบัติ
ขั้นพื้นฐานที่นานาชาติปฏิบัติและยอมรับ
เป็นกติกาสากล ดังนั้นภาคอุตสาหกรรม
ทุกภาคส่วนจะต้องยอมรับและ
ดำเนินการอย่างเคร่งครัด

เพื่อความปลอดภัยของลูกหลาน
ของเราและหยุดสร้างมลพิษให้โลกใบนี้
เสียที.

ทีมข่าวเฉพาะกิจ : รายงาน